Lösnummer 15 öre

8 ÅRG.
N:r 14

TIDEVARVET

5 APRIL
1930

TIDEVARVET

N:r 14: 1930

Må lösdrivarlagen förtvinal vår ledande artikel, är skriven närmast med anledning av det diskussionsmöte som Nyradikala Gruppen i tisdags hade anordnat över ämnet Ungdom och vanart. De uppseendeväckande siffror som framlades vid mötet ifråga om könssjukdomarnas utbredning bland ungdom mellan 15—20 år, återgivas och behandlas i artikeln på första sidan.

•

Flottkonferensens vedermödor belysas i artikeln Behövs kniven i bakfickan?

•

Anna Lindhagen, till 60-årsdagen av Elin Wägner.

•

Revolutionär konst, med anledning av den ryska utställningen på Galleri Modern av en av de blivande arkitekterna, teknolog Sune Lindström.

•

Nytt kvartal

Glöm inte att prenumerera på Tidevarvet, som från den 1 april till årets slut kostar endast kr. 4:50. Avgiften insändes bekvämast på postgiro nr. 1544.

Vad har hänt?

Statsutskottet har med anledning av hrr. Möllers, P. A. Hanssons m. fl. motioner föreslagit riksdagen att begära en allsidig utredning av försvarsfrågan.

Utredningen skulle i första hand gå ut på en undersökning av möjligheten att begränsa utgifterna, d. v. s. framförallt bringa dem i överensstämmelse med 1925 års beslut. Den skall vidare å ena sidan pröva skälen för åstadkommande av starka försvarsanstalter, å andra sidan undersöka möjligheterna till avrustning på grund av internationella överenskommelser samt slutligen en isolerad nationell avrustning.

Mot utskottets beslut ha högerrepresentanterna reserverat sig. De vilja ha en annan motivering och önska utredningen inte endast allsidig utan också förutsättningslös!

Vi komma att med intresse följa denna utrednings väg genom de politiska kompromissernas vimmel.

•

Riksdagen beslöt på onsdagen att arbetstidslagarna från och med nästa år skola bli permanenta. De huvudsakliga skälen emot detta förslag voro fortfarande liksom som under så många debatter förr, att en permanent lag är svårare att ändra och jämka på än ett provisorium, och att detta är ofördelaktigt framförallt med hänsyn till Sveriges ställning till Washingtonkonventionen. Det märkliga i onsdagens debatt var emellertid att Landsorganisationens ordf. hr. Thorberg i första och dess sekr. hr. Johansson i andra kammaren sällade sig till högerns uppfattning och talade emot — hr. Thorberg röstade också, ensam i sitt parti emot — lagens upphöjande från provisorium till permanent lag. De som talade för den linjen försäkrade, att olägenheterna inte blevo större för det och kamrarna beslöto som sagt i enlighet med denna uppfattning.

Fru Nordgren talade för sin motion om att också sjuksköterskornas arbetstid måtte regleras och möttes av fröken Welins skarpa motstånd: ett så ideellt arbete skall inte utföras efter klockan och jämställas med industriarbete.

Vi ha aldrig kunnat undgå att upprörs över dessa förhävelsens ord. Allra helst som det är erkänt att sjuksköterskorna ofta digna under bördan. Veckovakten.

Ungdom och Vanart

Med anledning av den nyligen framlagda kungl. propositionen med förslag till lag om åtgärder mot vanartigt levnadssätt hade Nyradikala Gruppen i tisdags anordnat ett diskussionsmöte över ämnet Ungdom och vanart, där diskussionen sålunda begränsats till de föreslagna åtgärderna beträffande ungdom under 21 år.

Flera intressanta synpunkter framfördes av de båda inledarna dr. Gerda Kjellberg och dr. Alma Sundquist, och utvecklades sedan i en livaktig diskussion av det talrikt besökta mötet.

De båda inledarinnorna som bekant framstående specialister på könssjukdomarnas område och med mångårig erfarenhet av den obligatoriska polikliniska vården, kommo naturligt nog att i första hand rikta uppmärksamheten på den sexuella vanarten.

Hur man än ställer sig till frågan om ungdom och det sexuella livet, började den första talaren, dr. Kjellberg, så äro väl alla överens om, att könssjukdomarna, som följa den sexuella vanarten åt, är ett ytterst bekläglig kapitel. Om alla medlemmarna i ett samhälle förde åtminstone vad talarinnan kallade en strängt sedlig vandel, d. v. s. levde återhållsamt i uppväxtåren och vid mogen ålder iaktagtoge den största möjliga trohet i sina sexuella förbindelser, skulle med all sannolikhet könssjukdomarnas antal nedbringas till ett minimum.

Om man utgår från den ståndpunkten, som jag nyss nämnde, sade tal... att den högsta moralen är, att i ungdomen leva återhållsamt och vid mogen ålder vara trogen i sina sexuella förbindelser, så kanske man ändå skulle kunna våga påstå, att könssjukdomarnas antal står i ett visst förhållande till det sedliga tillståndet i ett samhälle.

Men här spelar givetvis ännu en faktor in. Jag menar profylaxen, både den personliga och den allmänna. Med den personliga profylaxen menar man de åtgärder, som en individ vidtar för att förebygga att bli smittad med könssjukdom under det att med den allmänna profylaxen menas de åtgärder, som samhället vidtar för att i möjligaste mån förhindra könssjukdomarnas spridning.

Vi ha ett utmärkt medel i 1918 års lag angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar samt dess adnex i strafflagens 14:e kapitel paragraf 21, som stadgar straff för den, som med vetskap eller misstanke om, att den lider av könssjukdom i smittosamt skede utsätter annan för fara att bli smittad.

I denna lag har samhället ett alldeles utmärkt verksamt profylaktiskt medel. Och ändå finnes i denna lag en paragraf, som ännu ej blivit tillämpad ehuru det nu är mera än 11 år sedan lagen trädde i kraft. Jag menar könslagens paragraf 27, där det heter: konungen förordnar om de åtgärder, som erfordras för att bland allmänheten sprida kunskap om könssjukdomarnas natur och smittofarlighet etc.

En annan av samhällets åtgärder som åtminstone är avsedd att verka profylaktiskt, ehuru dess verkan är av ytterst dubiös natur, är lösdrivarlagens tillämpning på s. k. prostituerade kvinnor. Det är om denna profylaktiska åtgärds vara eller icke vara, som striden just nu står. Alla äro ense om att den gamla, nu gällande lösdrivarlagen är olämplig. Men man är inte överens om vad man skall sätta i dess ställe.

När man talar om ungdom och vanart, tänker man kanske närmast på den sexuella vanarten. Och då ligger det nära till hands, att ha könssjukdomarnas antal som en objektiv måttstock på den sexuella vanartens utbredning i samhället. Om man t. ex. utgår ifrån, att ungdom under låt oss säga 20 år bör leva återhållsamt, så måste man ju medge, att de ungdomar, som bli smittade med könssjukdomar, äro i mer eller mindre grad vanartade. För att bilda mig ett omdöme i denna sak har jag närmare granskat de statistiska uppgifterna om könssjukdomarna.

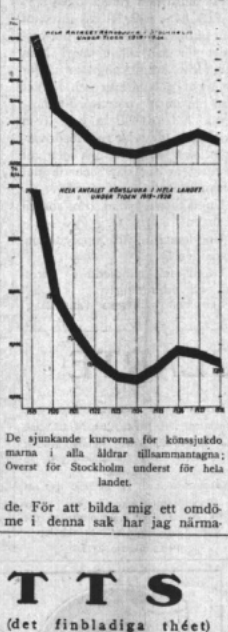

De sjunkande kurvorna för könssjukdomarna i alla åldrar tillsammantagna; Överst för Stockholm underst för hela landet.

Vi se att sammanlagda antalet könssjuka i Sverige befinner sig i ständigt stigande intill 1919 (det året, då lex veneris trädde i kraft) för att sedan hastigt och stadigt sjunka. Denna lyckliga omständighet får man dock inte enbart tillskriva lagen. Den hänger tillsammans med en del andra omständigheter. Det har nämligen visat sig, att könssjukdomarnas antal stiger under goda ekonomiska konjunkturer för att sedan sjunka under s. k. dåliga tider. Och som vi alla veta var det just högkonjunkturer åren 1917, 18, 19 för att sedan åtföljas av kristiden. Detta gäller hela landet och det gäller framför allt Stockholm.

Den stigande kurvan för könssjukdomarna i åldern 15—20 år i % av hela antalet könssjuka för hela landet.

På kurvan nr. 1 se vi, att trots att Stockholms stads innevånarantal under 10-årsperioden 1 jan. 1919 till och med sista dec. 1928 stigit med c:a 60,000 innevånare ha de könssjukas antal under samma tid sjunkit från 10,146 ner till 4,919, alltså med mer än 50 proc.

Hur fördelar sig då dessa könssjuka på de olika åldersgrupperna? Jo, vi se på kurvan nr. 3 att under det att hela antalet könssjuka i Stockholm befinner sig i ständigt sjunkande, stiger relativa antalet smittade i åldern 15—20 år i oroväckande grad. Under det att antalet smittade i denna åldersgrupp år 1920 utgjorde omkring 16 proc. av alla könssjuka, utgjorde det år 1928 nära 22 proc. Detta betyder, att år 1928 mer än 1/5 av alla könssjuka i Stockholm voro under 20 år. Se vi på samma åldersgrupp från hela landet utgöra motsvarande siffror 13,5 och 16 proc. Alltså även här en stegring ehuru ej så hög.

Vad beror nu detta på? Ja, att det överhuvudtaget förekommer könssjukdomar i denna åldersgrupp, då alla strängt taget bor de leva återhållsamt, hänger naturligtvis ihop med en hel del sociala missförhållanden: att ungdomen så tidigt måste ut i förvärvsarbete, att familjerna äro så trångbodda och att ungdomen på grund härav måste söka sina nöjen utomhus. De myckna dansbanorna och biograferna med sina lyxfilmer spela nog också en viss roll. En bidragande orsak är helt säkert, att mödrarna nu allt mera äro ute i förvärvsarbete och inte ha varken tid eller krafter att vaka över sina ungdomar, som de kunde förr i världen. Att landsortens ungdom inte är så angripen som storstadens beror naturligtvis på, att frestelserna på landet inte äro så stora som i Stockholm och att könssjukdomarna där inte äro så spridda. Att levnadssättet i övrigt på landet är ungefär detsamma som i Stockholm är tydligt, ty om det kommer en person från Stockholm med en könssjukdom så ser man, att det genast blir flera personer smittade. Man behöver endast erinra om kreaturshandlanden i Västra Värmland. Att ungdomen på landsbygden skulle vara mera förfaren i den personliga profylaxen än ungdomen i Stockholm är ju uteslutet.

Den stigande kurvan för könssjukdomarna i åldern 15—20 år för Stockholm.

Om vi nu betrakta de 2 sista kurvorna se vi, att de visa en tendens till nedgång år 1926. Det är ju inte uteslutet, att detta förhållande skulle kunna tänkas stå i samband med, att barnavårdsnämnderna i landet den 1 jan. 1926 fingo utsträckt befogenhet, så att den, som före 18 års ålder kommit in under nämndens behandling, fortfarande intill 21 år fick kvarstanna under nämndens beskydd.

Nu frågar man sig: hur förhåller det sig med de könssjuka 20-25-åringarna? Vi se att de år 1919 och 1928 äro ungefär i lika stort antal, omkring 1/3 av alla könssjuka.

Åldrarna 15, 16 och 17 år för både gossar och flickor hålla sig tämligen konstant. Stegringen gäller alltså 18—19 åringar. Om vi på samma sätt reda upp åldersgruppen 20—25 åringar, se vi

(Forts. å sid. 4.)

SLOTTS THÉ

(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HÖGLANDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPÄDASTE SKOTTEN Å THEBUSKEN.

konsum föreningen för lägre levnadskostnader

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1—3, 2 tr., Stockholm

UTGIVARE:
Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wagner.
Elisabeth Tamm.
Honorine Hermelin.

REDAKTIONSSEKRETERARE:
Carin Hermelin.
Mottagningstid 10—12.
Telefon N. 48 42

EXPEDITION:
Telefon 18243.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.
Postgiro 1544

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:50, kvartal kr. 2:—. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text . . . . . 20 öre per millimeter.
Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1930
Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag
Storgatan 22

Praktiserande läkare

Infört genom Stockholms Läkarförening

DOKTOR
Karin Thorssell-Lagergren
KUNGSHOLMSGAT. 27, 2 tr.
Tel. Kh. 1930.
Allmänpraktiserande.
Mottagning vardagar 1½3—4. Annan tid efter överenskommelse.

Tandläkare

Tandläkare
MARKELIUS BERGQUIST
St. Eriksplan 11.
Mottag. enligt överenskommelse.
Tel. Vasa 1499.

Tandläkare
ALLAN HAGLAND
(Medl. av Sthlms Tandläk.förening.)
Folkungagatan 110. (f. d. 24). 5 tr. (hiss).
Mottagn. vard. 10—12 f. m. och 6—7 e. m. (lörd. 10—12 f. m.).
Annan tid efter överenskommelse per tel. Sö. (40)89 08.

RUTH ÖHRLING
Drottninggatan 85, 4 tr. (hiss)
Mottagn. efter överenskoms per tel. (1)12543
Medl. av Sthlms Tandläkareförening

Tandläkare T. Lagerholms
Tandklinik
Drottningg. 50 (vid Klarabergsg.)
Högmodern utrustning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Endast legitimerade tandläkare.
BILLIG TANDVÅRD.
Öppet 9—7, lörd. 9—4. Tel. 448.

ADVOKATER
Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesgatan 14. Tel. 7575—7576.
Ed. La Vattugatan.
STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvsaker, Boutredningar och testamenten, förvaltning-uppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

RAM- och SPEGELAFFÄR
J. L. LAR SONS EFTR.
Knut Nystrand
Södermannag. 8. Stockholm
REKOMMENDERAS.
Låga priser Tel. S. 30914

Må lösdrivarlagen förtvina

Nyradikala Gruppen i Stockholm började sin bana i tisdags afton med en diskussion under doktor Ada Nilssons ordförandeskap över Ungdom och vanart allt med anslutning till regeringens vanartsproposition. Första inledaren, doktor Gerda Kjellberg, angrep problemet med en undersökning av de smittosamma könssjukdomarnas utbredning bland ungdomen. Även om det är självfallet att man därmed inte täcker hela vanartsproblemet, så måste det ju sägas, att spridningen av veneriska sjukdomar bland ungdomen är en mätare på hur ungdomen har det i art och vanart.

Alla människor veta att könssjukdomarna minskats efter införandet av lex veneris i samband med reglementeringens avskaffande. Men löser man upp dessa förträffliga siffror i sina beståndsdelar och skiljer ut ungdomsgruppen mellan 15 och 20 år, så kommer man till det märkliga resultatet att här finnes en brant stegring i könssjukdomarnas förekomst hos ungdom under de sista åren. Lex veneris har alltså icke hjälpt ungdomen! Den gamla lösdrivarlagen hjälper heller icke ungdomen!

Vad hjälper då?

Den våldsamt stigande smittolinjen får ett hak år 1926. Därefter stiger den icke mera så brant, fast den stiger. Men år 1926 var det år, då barnavårdsnämnderna fick befogenhet att i fall av behov behålla uppsikten över sina tidigare skyddslingar upp till 18 år. Samhället fick alltså då vidgad befogenhet över en mindre grupp av ungdom.

Sammanhanget mellan dessa fakta kan icke bevisas men man får väl ändå med doktor Kjellberg anse att här ligger en fingervisning om på vad sätt ungdomen skall skyddas från vandringen till Sankt Görans sjukhus och mera sådant: genom stöd, vägledning och upplysning.

Upplysning åt ungdomen var också den andra inledarens, doktor Alma Sundqvists huvudkrav. Hon uppvisade först det nuvarande lagförslagets karaktär av klasslag och könslag och det oriktiga i att bunta ihop åtgärder mot luffare och tiggare med åtgärder mot prostitutionen. Hon visade att lagförslaget indirekt ger rätt att förleda ungdom åt dem som ha pengar och arbete. Vidare att hjälp- och straffåtgärderna, ehuru formellt lika för män och kvinnor, dock äro så lagda, att de i tillämpningen gå ut över den kvinnliga parten i prostitutionsföreteelsen. Den ensidiga angreppsmetod är alltså bibehållen som misslyckats i flera tusen år.

Ungdomen hemfaller under diverse åtgärder. Under lex veneris om den sprider könssmitta, under strafflagen i sista fall, under barnavårdslagarna, under den nuvarande lösdrivarlagen och eventuellt under vanartslagen. Den har därför rätt att fordra upplysning om existensen av de lagar och förordningar den riskerar att komma i kontakt med. Den har rätt att få upplysning om sexuallivet och om nödvändigheten av behärskning och ansvar, om farorna av oregelbundna sexuella vanor. Men statsmakterna äro icke intresserade för den upplysning de anständigtvis äro skyldiga ungdomen. Den stora upplysningsplanen ligger färdig, sedan lex veneris antogs, och intet är gjort för att sätta den i verket, trots upprepade påminnelser.

Under den livliga diskussionen framkom även den meningen att det nya lagförslaget dock vore bättre än gamla lösdrivarlagen och att man bör inrikta sin energi på att förbättra den, innan den går igenom. Fru Olivia Nordgrens intresse uppslukades härvidlag av nödvändigheten att få vanartslagens bestämmelser, evad det gällde ungdom under 21 år, utbrutna ur vanartslagen och införda i barnavårdslagen. Därmed ansåg hon att man gjort det mesta man f. n. kunde och fick låta lagen passera.

Advokat Eva Andén hade dock tydligt mötets majoritet på sin sida då hon fastslog faran av att så mycket av den gamla uppfattningens surdeg räddades över i en ny lag.

Den gamla lagen har allmänna meningen emot sig och krymper därför samman. Dess tillämpning inskränkes av polisen som är rädd för pressen. En ny lag får man lov att efterleva, och vi skulle få bevittna ett oanat nit mot lösdrivare.

Må alltså den gamla lagen t. v. få vara kvar men låt oss fortsätta som hittills med att skära ner området för dess tillämpning! Man har förut dragit ungdom under 18 år ur dess armar och räddat dem in under barnavårdsnämnderna. Låt oss nu ta bort även ungdomen till 21 år från lösdrivarlagen och därpå lämna den att förvittra av sig själv och till slut försvinna helt och hållet.

Ungdomen räddad från lösdrivarlagen!

Ungdomen i tid upplyst om sexuallivet!

Ungdomen handledd i yrkesval och utbildning!

Sen behövs ingen vanartslag!

—

CLARTÉ

Tidskrift för socialistisk kultur.
Redaktion: förf. Bertil Almqvist, fil. kand. Leif Björk, fil. stud. Mauritz Konow, förf. Karin Boye, amanuens Alf Johansson.
Utkommer med 12 nummer per år.
Prenumerationsavg. för helt år kr. 4, för halvår 1:50. Lösnummer 25 öre.
Adr.: Clarté, Box 443, Stockholm.
Postgirokonto 2873.

Vanartig Debatt

Det var otur — efter världens sätt att mäta — för Sigrid Fridman, att Hr. Fredrik Ström motionerade till Stockholms Stadsfullmäktige om inköp av hennes kentaur och brunnsskulptur. Genom Konstnärsklubbens uttalande för ett par dagar sedan fick man lära sig, vilken lång väg genom höga ämbetsverk och myndigheter alla brunnar och monument, vi se på gator och torg, haft att passera, fast en vanlig dödlig ansåg inte alls förstår, varför just dessa i ädel tävlan vunno priset.

Det är givet, att Sigrid Fridman, som så nyligen varit utsatt för en hetskampanj, mer än någon annan skulle råka ut för angrepp och avund, när ett av hennes arbeten särskilt föreslogs till inköp. Konstnärsklubben och Svenska konstnärernas förening låta påskina, att där finns åtskilliga konstverk, som vore mera förtjänta av att komma i åtanke. Därom vilja vi icke yttra oss, men det är på sin plats att med bestämdhet framhålla ett par synpunkter. Det finns intet område, där »förtjänst och skicklighet» är det allena avgörande. Icke heller konstens utgör något undantag. Om så vore, skulle de främsta bildhuggarna och målarna regelbundet hållas mest i ära, de bästa skådespelarna alltid spela, de största skalderna vara rikast! Så är icke förhållandet. Intrig och byråkrati måste ha sitt ord med i laget. När konkurrensens tid är förbi tillkommer det sedan eftervärlden att fälla ojävig dom. Konstnärsklubben skrev något om, att Sigrid Fridmans verk borde underkastas samma granskning som skulptörernas, fast hon var skulptris. Det är en radikal syn på tingen, som vi livligt bitrada: mäns och kvinnors lika rätt till arbete och lika rätt inför lagen. Men vi veta ju ändå, att tiden ännu inte hunnit så långt. Än måste en kvinna i tävlan med en man om ett arbete först övervinna därmed förenade svårigheter och därtill den att vara kvinna.

Och så till sist — det vore önskvärt, att vårt svenska språk, när det användes för att tolka motsatta uppfattningar, ej missbrukades till att samtidigt ge uttryck åt en ton, som förråder brist på höviskhet. Vårt umgängessätt, också när det gäller olika meningar, skulle vinna på att föras på ett högre plan. Det bör man kunna begära även beträffande en daglig huvudstadstidning, som lägger an på att vara kulturell. Och hur det än blir med Kentauren, hoppas vi, att Hr. Ströms motion ej måtte ge anledning till en förföljelse mot en konstnär av den art pressen och andra nedläto sig till rörande Fredrika Bremers staty.

—

Företagsamma Hallandsstäder

Tidevarvet har tidigare talat om hur man på olika platser lyckats att på enskilt initiativ i samarbete med barnavårdsnämnderna få till stånd föreläsningar i sexualhygien för skolungdom, föräldrar och uppfostrare.

Vi nämnde då Sundsvall, Härnösand och Nacka och den tillfredsställelse med anordningen som på dessa platser allmänt uttalats.

Under förra veckan hade på liknande sätt en serie sexualhygieniska föreläsningar anordnats i de tre Hallandsstäderna Halmstad, Varberg och Falkenberg. Föreläsare var doktor Ada Nilsson.

Hur kunde ni åstadkomma detta? fråga vi företagets egentliga upphovsman, fru Gusti Förstberg i Varberg.

— Det var ursprungligen kvinnoföreningarna i de tre städerna, som kommo fram med förslaget, säger fru Förstberg. Vi lyckades vinna både folkskolestyrelse och barnavårdsnämnd för saken och erhöllo också genom dessa bidrag till kostnaderna. Det var verkligen mycket besvär förstinnan det lyckades. Men sedan måste jag ge både folkskolestyrelse, barnavårdsnämnd och lärarkår det erkännandet, att de ställt sig mycket välvilliga och förstående till saken.

Tillslutningen var utomordentligt stor till föreläsningarna, som voro uppdelade särskilt för föräldrar och lärare, för gossar och för flickor. Och det var stor sympati och tacksamhet från åhörarnas sida, både mot föreläsaren och över att dessa tillfällen till vederhäftig och vägledande upplysning verkligen kunnat beredas. Det var inte bara barn och föräldrar som var belåtna. Överläraren uttryckte också sin stora uppskattning.

— Nu, berättar fru Förstberg vidare, äro vi inställda på att försöka få en fortsättning på detta arbete. Vi äro några i de olika städerna, fröknarna Lindström och Paulsson i Halmstad och fru Jacobsson i Falkenberg som samarbeta för saken. Vi ville försöka åstadkomma antingen årligen återkommande föreläsningar eller utbildningskurser för lärare och lärarinnor och så ville vi ha undervisningen obligatorisk i skolorna. Det kommer förstås att kosta mycket arbete, men det är också viktigt att visa att det verkligen finns en önskan om detta. Och vi glädja oss verkligen åt det allmänna omdömet om de nu avslutade föreläsningarna, att de varit fullkomligt glänsande.

Fru Förstbergs berättelse bevisar ännu en gång den aldrig vikande betydelsen av att hos den enskilde finns vilja och intresse att sätta en rörelse i gång.

*

I samband med denna föredragsresa var doktor Nilsson inbjuden att i den ärevördiga institutionen, Kvindelig Læseforening i Köpenhamn inleda en diskussion om Vor ungdom og de sexuelle spörgsmaal. Till diskussionen hade inbjudits ett stort antal läkare, pedagoger och andra intresserade, och den behandlades utförligt och intresserat i dagspressen.

Bland de frågor som särskilt underströkos i diskussionen var bristen på lättfattliga, kortfattade och vederhäftiga skrifter på detta område. Det är därför glädjande att de danska tidningarna samtidigt med omnämnandet av diskussionen innehöllo meddelandet om den pristävlan angående en kortfattad upplysningsskrift i sexuell hygien, som utlysts av de skandinaviska avdelningarna av de kvinnliga läkarnas internationella sammanslutning.

—

Skånevävnader
RÖDLAKAN och KRABBASNAR.
Sändas till påseende.
Låga priser.
ANNA BRANDBERG, tel. 14, Lövestad.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Sköljkannor
Maggördiar
Grossesgö.dar
Aderbräcksstrumpor
samt alla slags gummivaror.
m.m., m.m.
Telefon: 'Instrument-Kifa'
KIFA
HUNGL. HOVLEVERANTÖR
31 Regeringsgatan 31

BEHÖVES KNIVEN I BAKFICKAN?

Det har sannerligen inte varit något glädjande att rapportera från flottkonferensen de sista månaderna. Fortfarande vågar man inte spå att resultatet blir en verklig flottnedrustning, ja knappast en begränsning i flottbyggnadsprogrammen.

Det har varit många och långa underhandlingar. Först kom frågan om nedrustningen skulle räknas efter totaltonnage eller varje klass av båtar för sig. På den punkten nåddes en kompromiss, då man enades om att på något mystiskt sätt använda båda beräkningsmetoderna.

Sedan kom frågan om avskaffande av undervattensbåtvapnet. Amerika och England med dominions förordade detta. Japan, Frankrike och Italien voro av en annan mening. Det vill säga: Italien förklarade sig gå med på att slopa undervattensbåtvapnet om de stora sjömakterna slopa slagskeppen mot vilka undervattensbåtarna avse att vara ett försvar. Det ville inte de stora makterna vara med på, och undervattensbåtarna behålla sin plats. Dock tänker man sig en viss inskränkning i deras officiella rätt att attackera civila handelsfartyg.

När de konfererande makterna lade fram sina flottprogram visade det sig att Frankrikes byggnadsprogram upptog 50 nya undervattensbåtar. Då Italien i sin tur krävde likhet med Frankrike skulle detta för Italien ha lett till en ökning om Frankrike framhärdade. Frankrike som icke ville veta av paritet med Italien, stod då inför utsikten att öka ännu mera o. s. v.

På den punkten lämnade man diskussionen om antalet skepp och övergick till att på Frankrikes förslag diskutera vilka politiska och militära säkerheter som kunde erbjudas Frankrike som ersättning för dess överlägsenhet som sjömakt. Den diskussionen har tagit lång tid, och det såg ut som om konferensen skulle gå sönder på den frågan. Italien höll på sin paritet med Frankrike, Frankrike ville icke höra talas om den, Frankrike begärde ett medelhavslocarno med militära sanktioner mot en paktbrytare, medan England sade absolut nej till en sådan begäran. Där stod man och ändå kunde man icke besluta sig för att erkänna att konferensen slutat i fiasko och fara hem. Det var för riskabelt, vilket man visste. Och så gjorde man ett nytt försök att ta upp underhandlingarna ut från en ny utgångspunkt. Vad skulle Frankrike säga om en överenskommelse utan militära sanktioner? Skulle det vara Frankrike till någon tröst och trygghet om de fem makterna Amerika inbegripet lovade att bilda en »rådgivande» femmaktsförsamling att inkallas vid oroande hotfulla politiska situationer? Hur vore det med en överenskommelse som vilade på ömsesidiga löften om god vilja till fred utan att vara backad av löften om militärt understöd eller hot om militära sanktioner?

Så sågo vi alltså det underbara hända att flottkonferensen efter två månaders teknisk instruktion nått fram till mänsklighetens stora livsfråga för ögonblicket: kan man undvara militära maktmedel som skydd eller kan man inte? Kan man tänka sig att tilldela en fredlig överenskommelse värde, när den inte är bekräftad med löften om militär hjälp eller hot om straff?

Här hos oss har major Bratt byggt hela sin argumentation för solidaritetsförsvar på det postulatet att Frankrike aldrig kommer att gå med på nedrustning utan militära garantier. Så absolut säkert kan detta icke vara, eftersom de andra makterna funno det lönt att erbjuda en vänskapspakt utan militära garantier.

Enligt de allra senaste underrättelserna har man även i frågan om militära sanktioner eller icke liksom i alla de föregående avgivit ett blandat svar. Idén om den rådgivande stormaktsförsamlingen som sammanträder i fall av krigshot tycks vara säkrad. Svaret på frågan om vad som skulle ske, om denna försam'ing sprucke på uppgiften att avvärja krigsfara har en utomordentligt stor principiell betydelse. Amerika lär ha förklarat att det icke förbinder sig till några militära sanktioner utanför sitt område. England, Frankrike och Japan skulle däremot lova att stödja varann mot en angripare inom den europeiska och asiatiska zonen i enlighet med av folkförbundsrådet fattat beslut. Denna formel bär märke av överhettade konferenshjärnor, ty den är ju bara en omformulering av redan bestående förhållanden. Och vem som helst av dessa makter står det fritt att i rådet förhindra varje beslut om militära sanktioner. Alltså: vi, England, Frankrike, Japan, besluta att om vi i rådet beslutar militära sanktioner så skola vi också utföra dem!

I praktiken har man alltså inte hunnit ett steg längre än förut ifråga om militära sanktioner. Men man har heller inte sagt absolut ifrån att man icke vill veta av dem. Kanske kan detta trösta Frankrike och möjliggöra ett resultat?

Det stora framsteget är Amerikas medgivande om den konsultativa fredsförsamlingen.

—

Akta Er för månen!

En kal hjässa är oftast ett bevis på, att ägaren ej i tid vårdat sitt hår så omsorgsfullt som han borde ha gjort.

Är håret sprött och torrt, bör Ni använda YvY-Håroljan, den tillför håret den fettmängd och näring, som är nödvändig för att håret ej skall falla.

YvY-Håroljan

— det yppersta för hårets vård.

Anna Lindhagen

Anna Lindhagen är 80-talist, så vitt hon överhuvud låter fånga sig inom något tiotal och någon formel. Hennes ungdom inföll under ett skede som mer än något senare hade en modig, entusiastisk och offensiv inställning inför de sociala problemen. Ett skede med en samhällelig ansvarskänsla som senare tiders barn absolut inte fattar, där de var och en fullföljs sina smala linje genom livet. Själv ägde hon av födsel en expansiv natur, ett eldigt hjärta och en snabb hjärna. Den miljö där hon fostrades var det högborgerliga, socialt vakna Stockholm. Hon syntes alltså förutbestämd att bli en av de medborgare vilka en ung segrande demokrati förtroendefullt ger ansvaret att utföra dess vilja.

Man kan tryggt säga att hennes bana fick icke sitt av begåvning, familjetradition och 80-talsinriktning bestämda förlopp. Visserligen var hon i många år den första att ta itu med och den sista att släppa taget i oräkneliga samhälleliga företag. Hon var socialarbetare på den praktiska linjen i barnavårds- och koloniträdgårdsarbetet, hon var utredare och lagberedare på egat bevåg, rösträttskvinna, petitionär, motionär, opinionsbildare, som talare och journalist, väckare, bestraffare, vägrödjare för nytt och bevarare av gammalt. Hon var Stockholmspatriot och samtidigt internationalist såsom socialdemokrat, ententevän och fredsarbetare och organisatör av svensk efterkrigshjälp. Hon var detta och mycket mer. Den naturliga gången är att sedan man anfört de rösträttslösa oppositionella skarorna in mot centrum för att knäcka motstånd och bryta skrankor, så placeras man själv i centrum och ges tillfälle att arbeta därifrån med de reformer man lagt ut program till. Detta blev icke Anna Lindhagen förunnat i den grad som hennes skicklighet och förtjänster och hennes ovärldsliga hängivenhet hade berättigat till.

En artikel om Anna Lindhagen bleve osann och konventionell, om man icke lätsas om den stora missräkning som föregick och den stora missräkning som avslutade hennes mest verksamma 25-årsskede i början av detta sekel. Man bör tala om det hon icke nådde, likaväl som om det hon nådde, om det hon icke blev, lika väl som om det hon blev.

Själv gör hon det icke.

Själv står hon där nu vid sextio år, helt lugnt färdig att som hon säger börja om från början, där hon var vid trettio år, börja med att samla människor av likartat sinne, upplysa, bilda opinion petitionera och tränga inåt mot centrum igen för att nå inflytande på utvecklingen.

Om man ser på hennes mycket vackra ansikte, skall man bli klar över att oköpande får man icke en sådan beslutsam resignation. Och därav följer också, att börja om från början där hon var för trettio år sedan, det behöver hon dock icke. Det är på en gång lättare nu och svårare. Det är svårare för en gammal 80-talist som trott att man skapar demokrati genom författningsändring, och inför manlig eller kvinnlig rösträtt genom riksdagsbeslut, men nu lärt att det är mera invecklat än så. Det är svårare sedan man lärt inse inte bara all lagstiftnings betydelse men också dess stora begränsning. Det blir att börja, inte från början men, djupare in, att arbeta på införandet av demokrati hos människorna, sedan den införts i författningen. Det blir att ge sig själv in i arbetet på den inre förnyelse, den andliga väckelse som ensam kan sprränga den reaktion som nu ligger tung över oss, blir att hålla sig själv från att flyga i flintor över de beslut och åtgöranden som ske medan man arbetar på det förberedande stadiet.

Men arbetet är samtidigt lättare, så som det alltid är lättare på andra sidan en illusion, därest man överhuvud taget har någon nerv kvar. Det är också lättare när man kastat överbord all personlig barlast och om man är fri från bitterhet och krav och otålighet.

Anna Lindhagens ungdoms missräkning var den att hon icke kom att ta studenten och studera juridik. På grund av en tillfällig klenhet, dömdes hon hastigt och lustigt obekväm till studier och fick använda de år som skulle varit hennes studieår till ett underordnat och mekaniskt arbete som kontorist. Först då hon var 30 år, vågade hon spränget in i det sociala arbetet, dit hon trädde. Det fanns inte mycket att välja på för en kvinna och särskilt en som icke hade examina. Hon fick emellertid en ringa plats inom den kommunala barnavården, där hon alltjämt har sitt verksamhetsfält, nu som föreståndare för utackorderingsavdelningen. Gärna tog hon ett knog för 75 kronor i månaden bara därför att hon där kunde lägga ner intresse och energi och ta ett ansvar. Under många år var hon barnavårdsinspektör och förvärvade sin stora insikt i samhällets underlåtenhetssynder gent emot barnen. Den studerar våra barnlagars förhistoria, skall också finna Anna Lindhagen verksam på ett mycket tidigt stadium, förberedande vägen för den lagstiftning, som senare kom till stånd. Men det kan också hända, när man tror sig komma framåt med någon ny idé och går tillbaka i tiderna för att dokumentera sig, att man finner att Anna Lindhagen hade samma idé för 20 år sen. Har det hänt ett par gånger, då är man bräckt.

Den som varit med på ett hörn i rösträtts- och fredsarbetet och en del andra omöjliga och impopulära företag i början på 1900-talet har många minnen av Anna Lindhagen. Man ser henne i en församling plötsligt med våldsam kraft deklarera en avvikande mening mot sina egna meningsfränder som se högst förbluffade ut. Man ser henne sätta krut i en död församling, man minns hur hon såg ut, då hon falnade till aska i smärta över de närvarandes omöjlighet eller flög upp och gav dem en uppsträckning, tjusade till dem eller skrämde dem, allt eftersom. Man minns henne brytande in i ett sammanträde, som man trodde man skulle få skynda igenom utan henne och

(Forts. å sid. 4.)

Rösträttskvinnor, hästar och militär — en svunnen tid!

Ida Norman - Skomagasin

Humlegårdsgatan 6 - Tel. 78615

Rekommenderas

REPARATIONER UTFÖRAS

Reela varor — Vid uppvisandet av denna annons lämnas 5 % rabatt — Låga priser

GODTAG INGA S. K. ERSATTNINGAR —

Använd blott AMAFLOR Henna Champoneringspulver

så erhåller Ni ett friskt, glansigt, livfullt skiftande och bedårande hår.

För såväl ljust som mörkt hår i paket à 35 öre.

Giron:r 1544
Tidevarvet började 1930 sin åttonde årgång.

TIDEVARVET

Lördagen den 5 april 1930 — N:r 14

Prenumerera
på TIDEVARVET för år 1930.
Pris 6 kr. per år.

UNGDOM OCH VANART

(Forts. fr. sid. 1.)

att stegringen för flickornas vidkommande stannar vid 20 års ålder under det att antalet könssjuka bland pojkarna först stannar vid 22 år för att därefter sjunka. För överskådlighetens skull har jag här gjort en sammanfattning dels av alla könssjuka under 15 och över 25 år, dels av alla 15—22-åringar och dels av 23 och 24-åringarna. Vi se då, att den förstnämnda gruppen befinner sig i ständig nedgång; att kategorien 15—22 åringarna befinner sig i ständig ökning. Jag ber då ännu

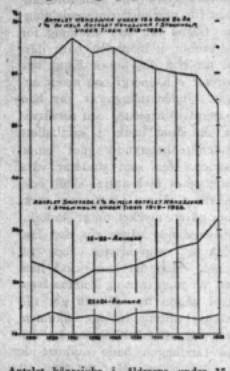

Antalet könssjuka i åldrarna under 15 och över 24 år har sjunkit. Mellan 15—22 år har de stigit.

en gång att få betona, att ökningen av 21 och 22 åringar endast gäller de manliga individerna. Och att slutligen 23 och 24 åringarna hålla sig tämligen konstant.

Det är ju alltid vansklig att dra slutsatser av förhållanden sådana som dessa. Men tänkbart är väl åtminstone, att barnavårdsnämndens verksamhet här har spelat en roll. Den mindre branta kurvan efter 1926 talar åtminstone inte emot detta antagande. Vidare se vi, att könssjukdomarnas stegring vad beträffar kvinnorna slutar vid 20 års ålder, under det att beträffande den manliga ungdomen kurvorna ytterligare 2 år befinna sig i stigande. Detta skulle väl i någon mån kunna bero på att barnavårdsnämnderna åtminstone de första åren av sin verksamhet, intresserade sig mera för flickornas sedliga vandel än för pojkarnas. Ett faktum är i alla fall, att det är först på allra sista tiden som könsläkarna i någon större utsträckning börjat samarbeta med barnavårdsnämnden i Stockholm. Och att detta samarbete i de fall, som jag har varit i tillfälle att följa, lett till lyckosamma resultat, det tror jag mig kunna säga med bestämdhet.

Man kan konstatera, dels att samhället ännu inte tagit i bruk alla de förebyggande åtgärder, som stå till dess förfogande, dels att könsläkarnas samarbete med barnavårdsnämnden först så sent etablerats, att denna samverkans resultat ännu inte hunnit visa sig. Även hur relativt lätt det är att få igenom en olämplig och orättvis lag och hur oändligt mycket svårare det är att få bort densamma (betänk reglementeringen som det tog 40 års intensiv strid att avskaffa och preventivlagen, denna skam för all lagstiftning, som vi ännu dras med).

Är det för mycket, slutade dr. Kjellberg sin redogörelse för dessa märkliga siffror — bakom vilka ligger inte bara specialistens omsorgsfulla och tåliga arbete utan också ett starkt socialt intresse — är det för mycket att hoppas att riksdagen ville besluta att ge barnavårdsnämnderna befogenhet att ta hand om all ungdom intill 21 år och att f. ö. upphäva lösdrivarlagens tillämpning på prostituerade kvinnor.

För de synpunkter som framlades av dr. Sundquist redogöres i vår ledande artikel.

Det av omkring 250 personer besökta mötet följde med stort intresse inledarinnornas framställning. Bland dem som yttrade sig i diskussionen voro representanter för flera olika arbetsområden, nära sammanhängande med ungdomsvård, det var också anmärkningsvärt mycket ungdom. I sak tycktes bland de olika uppfattningarna full enighet råda om de två huvudkraven: att omhändertagandet av ungdom bör kunna utsträckas upp till 21 år; samt att detta omhändertagande lämpligen bör ske efter barnavårdslagen — icke efter vanartslagen.

---

virvla igenom alltihop. Man minns henne också som vårdinna i sitt hem, fullkomligt förtrollande, skämtande över allting, sig själv inbegripen, tätt intill randen av en djup tragisk avgrund. Det snapshot från 1909 vi här publicera är taget medan den intet ont anande Anna Lindhagen på Stureplan sålde vår första rösträttstidning. Den intagande situationen må bättre än ord fullborda bilden av den tidens Anna Lindhagen.

Den stora missräkning som avslutade, icke hennes verksamhet men en epok däri, var uteslutningen ur stadsfullmäktige 1923. På det sättet lönade Stockholms socialdemokrater ett det mest nitiska och kärleksfulla arbete som en borgare i huvudstaden kan tänkas prestera. Ett arbete som sträckte sig till en rad initiativ i bostadsfrågan, den kommunala barnavården, trafikfrågorna och bevarandet av Stockholms naturliga skönhet. Hon får nu vara gränslöst tacksam att hon fått sitta kvar i stadsplanenämnden och där hålla ett öga på vad som förberedes, där kämpa för parker, för urberget, för bevarandet av några glimtar av det försvinnande gamla söder men också för sin idé om de stora trafikproblemens lösning.

Att det tragiska i detta öde till stor del betingas av hennes otur att vara kvinna i en tid och ett parti som är generat för alla självständiga kvinnliga samhällsinsatser, är utan vidare säkert. Man kan kosta på sig att slå fast det, eftersom hon själv inte talar därom eller tycks ha ont av det mera. Hennes samtida kunna därför hylla henne nu utan förlägenhet, blott tacksamhet för det de icke lyckades hindra henne att göra.

I ett av stadens hus Fjällgatan 31 har Anna Lindhagen fått sig inredd en vindsvåning, i vilken ingår ett stort samlingsrum med en utsikt som spänner över tre fjärdedelar av Stockholm från Kungsholmen till Djurgården — en underbar bild av vattenomslingrat stadslandskap. Detta hem, till vilket hör en täppa med ett lusthus på andra sidan om gatan, passar henne liksom Strand passade hennes kära vän Ellen Key. När hon där samlar folk till föreläsningskurser över Stockholms historia har hon som åskådningsobjekt sitt livs stad under fönstren — hon har den i närmaste närhet, så att hon ser detaljerna och ser människorna röra sig, ser lastning och lossning, rivning och byggning, grönskning och gulning. Men hon är samtidigt lyft över den till en utsiktspunkt som ger de stora linjerna.

Elin Wägner.

Mötesplatsen

SÖDERMANLANDS LÄNSFÖRBUND AV F. K. R. hade årsmöte i Flen den 25 mars. Så gott sig göra lät hade möteslokalen ordnats till festsal med dukat kaffebord, blommor och spätt björklöv. I sitt hälsningsanförande föreslådde fröken Tamm, att det skulle visa sig, att var timme av vår samvaro skulle ge oss mer och mer av glädje. Att fröken Tamm även den gången skulle få rätt, var givet på förhand. Återseendets glädje hos dem, som sedan länsförbundet bildades arbetat sammanan, är utan grums, och de, som under åren inträtt, vitsorda, att förbundets möten allt.id äro trevliga och givande.

Dagordningens första punkt var överläggning om Svenska Kvinnors Vänsterförbund. Diskussionen tog närmare tre timmar i anspråk, och intresset för ämnet var så stort, att man väntar på nästa C. S. möte för att ånyo få taga upp ärendet.

Efter å möteslokalen intagen frukostmiddag — en av medlemmarna hade sörjt för dess lordningställande, och en stor skara unga krafter av läns förbundets medlemmar tjänade vid bordet —, fortsattes med stadgeenliga förhandlingar. Förutvarande styrelse med fröken Tamm som ordförande omvalides dock med den ändringen att fröken Anna Skoglund, Gnesta, som i nio år varit föreningens kassör, och fru Sigrid Andersson, Flen, undanbadde sig återval. Fru Evy Malm, Malmköping, övertog kassan, Gnestakretsen lades tillsvidare till Malmköpingskretsen, och nyvalides som styrelsesuppleant sjuksköterskan Hulda Lundqvist, Flen.

Den resolution angående moderskapsskydd, som antogs vid det av Frisinnade Kvinnors Riksförbund och Soc. dem. Kvinnoförbundet anordnade mötet den 20 nov. 1929, upplästes och antogs enhälligt av mötet.

Ett i högsta grad förnämligt inslag fick mötet genom rektor Honorine Hermelins föredrag om Mac Donald.

Efter föreläsningen vidtog samkväm, anordnat av Julitaklubben, med kaffe och en myckenhet av ljus i den improviserade festsalen. Julitaborna bjödo även på mycken och vacker sång. V. Ut:ordf., doktor Ada Nilsson sände oss denna telegrafiska hälsning: »Lycka till dagen!» Länsförbundet svarade med en bön, att hon måtte mottaga förbundets kallelse till hedersledamot.

I ett kort, vällormat anförande med telegrammets: »Lycka till dagen!» som utgångspunkt framförde fru Rut Malm förbundets tack till fröken Tamm och rektor Hermelin. »När dr Nilsson sände den hälsningen, så var det helt visst för henne icke ett tomt ord. Och dagen har varit en lycklig dag, en dag, som givit oss mycket, en god dag.»

H. J.

Sanocrin

är avsett att användas mot mjäll och hårafvall och är enligt samstämmig erfarenhet, synnerligen verksam i dylika fall. Även i långt framskridna fall har Sanocrin vid regelbundet användande oftast god inverkan på återväxten av hår.

Vad är orsaken till denna Sanocrinets överlägsenhet?

Det är två egenskaper, som här äro avgörande.

1. Svavlet är fast bundet och befinner sig i verklig (ej kolloidal) lösning. Detta vore dock ej tillräckligt. Det avgörande är att;
2. Själva lösningsmedlet är fysikaliskt-kemiskt så sammansatt, att det förmår föra det i detsamma lösta svavlet fram till sjukdomshärdarna i hårsäckarna och i de djupare cellagren.

Sanocrin framställes efter anvisning och under kontroll av Med. d:r C. Cronquist, Malmö.

Återerpa denna tidning och begär broschyr!

Aktiebolag
Kristallin
MALMÖ

Nederlag i Stockholm, Harry Winberg, Kommendörsgatan.
Till salu å apotek, i kemikalieaffärer, parfymerier, frisérsalonger o. s. v.
Sanocrin-behandling i frisérsalonger.

Revolutionär konst

Den ryska konstutställningen i Galleri Modern har av konstkritiken blivit på övligt sätt behandlad, fått sina konstnärer klassificerade och jämförda med de stora »fäderna» från gångna århundraden o. s. v. Och varför inte? Det är ju endast mot de nyskapande andarna som stora släggan behöver brukas. Och dessa konstnärers form och rytm är traditionell, vuxen ur den individualistiska bondens miljö. Men propagandan i denna konsten — allsefter politiskt tycke och smak har den beundrats eller fördömts. Som om då konst inte alltid varit »tendenssös». Kan man inte med lite god vilja se agitation för farao i den »egyptiska» konsten, för kroppskultur i den »grekiska», Karl XII:s likfärd icke att förglömma. Det är endast tendensen som växlat.

De som söka skapa ett nytt Ryssland kan icke vara dessa konstnärer, utan arbetare, ingenjörer, regissörer, arkitekter. De grundlägger den kollektiva industriella mentaliteten. I de ryska filmerna om banbyggen och jordbrukets kollektivisering lever en kinetisk konst i yattenmassor, roterande maskiner och böljande människoströmmar. Där är den socialistiska propagandan icke endast ett litterärt innehåll utan verkets bärande rytm.

Man blir åter påmind om motsättningen mellan stadens nya livsformer och de gamla som dofta av jordens mull och trädens safter. Vlaminck har gjort sig till tolk för de senare i sin nyutkomna »Farlig kurva». En individualists revolt mot gemensamhetsarbete. Men för dem som bejaka tekniken med dess möjligheter till social utveckling, blir den gamla mentaliteten och kulturpessimismen främmande, och man söker nya vägar som den ryska filmen har gjort och Piscators politiska teater, Kandinsky i sitt abstrakta måleri, Gabo och Moholy-Nagy i den kinetiska konsten. Man strävar bort från den stelnade exklusiva konst som vänder sig till konstslongernas publik, därför att varje människa äger en begåvning och ingen är frånfaget att ursprungligen kunna uppleva sinnesförnimmelsernas hela glädje. Men de nedbrytande verkningarna av den tekniska civilisationen, standardiseringen och begränsningen inom själslivet, måste hävas. Icke genom att desperat förneka situationen och längtansfullt kasta blickarna tillbaka efter de gamla gudarna, utan genom att på nya vägar söka nå fram till harmoni mellan människan och produktionen och skapa en sundare levnadsbasis. »Dem kämpfenden muss immer bewusst bleiben, dass der klassenkampf letzen endes nicht um das kapital, nicht um die produktionsmittel, sondern in wahrheit um das recht auf eine befriedigende beschäftigung, innerlich ausfüllende arbeit, gesunde lebensführung und erlösende kräfte-auswirkung geht.» (Moholy-Nagy).

Konstens medel är obegränsade, och Gabo och Pevsner talar om det från Egypten härstammande misstaget att betrakta statisk rytm som konstens enda element medan de själva förkunna den kinetiska rytmen som det viiala. Ljuseffekter, film, jazzmusik 8 miljoner gånger förstärkt, som på Stockholmsutställningen, fotomontage, hemmet för den upplösta familjen, allt i skön blandning är redan erkänd konst. Begreppen »sojemälerie» och »grafik» är rutma gårdesgårdar i traktorernas tidevarv.

Sune Lindström.

Råd och Rön

Norsk Fiskfärs
Stockholms Fiskförädlingsfabrik
Brahegatan 30, ö g. Tel. Ö.786

Ur hygienisk synpunkt
bör Ni föredraga vårt smör i originalförpackning.
Dagligen nykärnat.
Samma pris som i lös vikt.
MJÖLKCENTRALEN
Kungl. Hovleverantör

Har Ni smakat på
Värmlandsimpan och Sabinabrödet
från
Tösse-Bageriet
77 Karlavägen 77
Konditori o. kaffeservering
Karlavägen 75 A
Rt. för beställningar . . . 71335
„ till affären o. konditoriet 72430

Rydberg Blandning
Ny-rostad kaffe, rekommenderas särskilt för den mer fyllda smak.
PERCY F. LUCK & Co.

A/B Hembryggeriet
Pilsner, Vatten o. Läskedrycker
REKOMMENDERAS
Heleneborgsg. 15 Tel. S. 37045/6